

Folkeuniversitetet, Syddansk Universitet
21. september 2017

INDBLIK I MELLEMØSTEN

SYRIEN

Lektor phd Peter Seeberg, direktør for DJUCO (www.djuco.org)
Center for Mellemøststudier, Syddansk Universitet

1 170921 Peter Seeberg UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

2 170921 Peter Seeberg UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

3 170921 Peter Seeberg UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

4 170921 Peter Seeberg UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

Det moderne Syriens opståen og udvikling

- Syrien hjemland for det første kalifat – også derfor et arabisk kerneland – en af de fire "søjler" i Mellemøsten
- Den syriske nationalisme handler om "panarabismens byggesten", dvs. historien, sproget, traditionen, religionen, kulturen, levnene...
- Det handler også om frigørelsen fra Osmannerriget, efter 1945 om opgøret med mandatmagterne og siden vestlig indflydelse (UK, US..)
- Men også den "nationale nationalisme": derfor hedder det Ba'ath-socialisme (renæssance/genfødsel af den store arabiske fortælling...genfødt i Syrien)
- Syrien har været et af de centrale lande i den arabiske kamp mod Israel – en ideologisk indpisker mod zionismen, imperialismen osv.
- Siden 1970'erne en nær allieret med USSR – og siden Rusland
- Syriens ideologiske image og selvforståelse bygger på sekularisme, men Islam som sådan ikke marginaliseret – derimod har islamismen været bekæmpet med hård hånd (Hama-massakren i 1982, aktuelt..)

7

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

8

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

9

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

10

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

11

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

12

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

13

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

14

170921 Peter Seeberg

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK.DK

Interne politiske modsætninger

- Stor og stærkt voksende befolkning på ca. 24 mio. – fordoblet på 20 år
- Den sekteriske ubalance – med ca. 11% alawitter, 8% kristne, kurdere og armenere, stort sunni-muslimsk flertal på formentlig 75-80 % af befolkningen
- Ba'ath-partiet stærkt dominerende – uantastet siden 1963 og siden 1970 under ledelse af al-Assad-familien, først sfinksen i Damaskus, siden faderen til det syriske forår, dengang unge Bashar al-Assad...
- Familien har traditionelt stået som stærk og sammenhængskraftig, men måske i stigende grad internt splittet (iflg. rygter...)
- Stærke modsætninger mellem traditionel elite og unge veluddannede syrere, lede og kede af den gamle garde
- Reformlag under opbygning i det nye årtusind, men blev aldrig for alvor trussel for styret og eliten
- Svag opposition, få kendte ledere og oppositionelle (Riad Seif, Sadeq al-Azm som få eksempler på det modsatte...)
- Siden foråret 2011 voldsom krise i forholdet mellem styre og opposition

Økonomiske udfordringer

- Absolut faldende vækst i BNP siden 2008, yderligere faldende siden 2011, kombination af finanskrisen og den syriske krise – altså også i økonomisk forstand
- Ringe organisering af syrisk forretningsliv, korruption, ineffektivitet og talentløs statslig styring ødelagde mulighederne gennem årtier, men krigen har gjort forholdene langt værre
- Største handelspartnere mht. eksport var Tyskland, Frankrig og Saudi-Arabien, største importpartnere Kina, Tyrkiet, Egypten
- Eksporten bestod af olieprodukter (Europa), mineraler og bredt sammensat spektrum af varer, typisk solgt til lavindkomstlande...
- Høj arbejdsløshed på et arbejdsmarked, der formentlig omfattede en arbejdsstyrke på 8-10 mio. mennesker og en stor del indvandrere, dog større emigration end immigration
- Emigrationen gik til Libanon (sæsonarbejde), Golfen, men også Libyen og Europa og USA (alle unge ville gerne, men kunne ikke...)
- Turisme – enormt potentiale, men uudnyttet – og siden 2011 helt dødt!

Syrien: borgerkrig og radikalisering

- Brutale regimereaktioner mod lokale demonstrationer i Daa'ra i marts 2011 førte til demonstrationer i store dele af Syrien...
- Løfter om reformer blev aldrig opfyldt – og konflikten eskalerede til stigende voldsanvendelse og senere til borgerkrig i store dele af landet
- Fra april 2011 blev der indført sanktioner mod Syrien fra en lang række internationale aktører (USA, EU, Arab League, Tyrkiet...)
- Allerede fra 2011-2012 deltog Hezbollah i kampene i Syrien på regimets side, støttet af Iran. Hamas har trukket sig ud af konflikten, men støtten fra Iran og Rusland er fortsat
- Fra 2013 i voksende grad intervention fra radikale grupperinger, først Jabhat Al-Nusra (Al-Qaida-relateret), ønsker islamisk stat i Syrien...
- Al-Nusra (nu Jabhat Fateh al-Sham) og især IS bliver dominerende oppositionel bevægelser i Syrien (og Irak...og også i Libyen)
- Fra 2015 og især i 2016 har Rusland intervenseret direkte og dette har styrket Bashar al-Assad betydeligt...
- Fra tid til anden forsøg på våbenhvile, der kun delvist fungerer...

Krigen aktuelt og strategier overfor IS

- Den vestlige strategi (eller manglen på samme) har i høj grad taget udgangspunkt i situationen i Irak, hvor IS vandt frem....
- ...derfor har Syrien-dimensionen været sekundær, selvom IS pludselig også stod stærkt dér
- Siden begyndelsen af 2016 en vis succes med kampen mod IS...
- Assad-regimet udnytter USA' og de allieredes aktioner mod IS til at optrappe aktionerne mod andre oppositionelle...
- Samtidig er den russiske intervention blevet en faktor, som afgørende forrykker styrkebalancen i Assads favør
- Mulige former for intervention/veje frem i Syrien:
- Intensiverede bombardementer og større landindsats i Syrien, hvor der synes at være en chance for at vinde landkrigen mod IS
- Tiltag mhp at afbøde de værste virkninger af krisen i Syrien, ikke mindst de humanitære aspekter, der forstærkes af tilstundende vinterkulde...
- Våbenhvile-vejen: vanskelig, ustabil, har ikke vist resultater...
- Forhandlingsvejen, jf. [Federica Mogherini](#)